

VELKOMMEN TIL

Webinar om: Effektiv vildtpleje på landbrugets vilkår

Lisbeth Shooter

Jan Nielsen

Kristian Petersen

Vi starter om et øjeblik...

PATRIOTISK SELSKAB
JORDBUGSRELATERET RÅDGIVNING

Introduktion

- Lisbeth Shooter, chefkonsulent og i dag ordstyrer
- Jan Nielsen, planteavlskonsulent
- Kristian Petersen, miljøkonsulent

Præsentation

1. Landbrugets udvikling
2. Vildtets behov og bestandsstatus
3. Økologiske flaskehalse og fælder
4. Virkemidler – hvad kan man gøre?
5. Love og regler ved planteavlskonsulent Jan Nielsen
6. Kan det betale sig at lave vildtpleje?
7. Case: Bødstrup Gods på Vestsjælland

Landbrugets udvikling

- Landbrugslandet er et produkt af efterspørgslen på billige fødevarer og Danmark er ikke enestående - det samme er sket i hele Europa
- Men hvad er konsekvensen?
 - Vi har indskrænket variationen og diversiteten og dermed livsgrundlaget for en lang række arter af både planter og dyr
 - Fra ca. 40 marker ned til ca. 10 marker og fra måske 8-10 afgrøder ned til 3 eller 4

Landbrugets udvikling

- Man har drænet de våde områder og nogle steder vandet de tørre
- Man har gødsket de nærringsfattige arealer, kalket de sure, fjernet hegn og diger samt sprøjtet, så vi dag har et ekstremt ensartet landskab, der er fantastisk til landbrug, men er blevet meget fattigt på variation og dermed biodiversitet
- Til alle jordbundstyper var der knyttet planter og til planterne var knyttet insekter - begge dele var med til at skabe fødegrundlag og biotoper for de større dyr og fugle

Landbrugets udvikling

- Hvorfor klarer nogle vildtarter sig godt og andre dårligt?
 - Tilpasningsevne, mobilitet
 - Dækning af behov gennem en hel livscyklus
 - Antal unger herunder kvalitet i yngelpleje
 - Prædation (rovvildt)
- Kronvildt, gæs, ræv, krage, (råvildt)
- Hare, agerhøne, fasan, snog

Vildtets behov og bestandsstatus

- Det handler om dækning af ALLE vildtets behov!
- Egnede redepladser
- Åben arealer om sommeren
- Insektføde til kyllinger?
- Skjul for rovdyr året rundt?
- Vinterføde og læ?

Økologiske flaskehalse - Det handler om ALLE vildtets behov!

Økologiske fælder

Virkemidler – hvad kan man gøre?

Pleje af hegn og remiser:

- Nedskæring af bevoksning i højden - gerne i etaper. Vildtet har *ingen* glæde af en bevoksning, der er mere end 4 m høj, men har meget brug for læ i jordhøjde.
- Efterlad 1 meter græs langs foden af hegnet. Meget gerne tuegræsser (fløjlsgræs, svingel, timothe hundegræs). Holder kvik væk fra marken ved rigtig etablering og pleje.

Vildtsstriber – én eller flerårige vildtblandinger:

- Her det er vigtigt, at man skelner mellem udsatte og vilde fugle
- Majs i bæltet er nr. 1 til udsatte fugle. Brug det gerne i kerneområdet, men brug blandinger til vilde fugle i randområderne
- Behold kontinuiteten – lav flerårige vildtagre eller læg dem på skiftet på begge sider af et hegn eller markskel
- Tag 6 meter ud og roter mellem 2 striber af 3 meter så der hele tiden er nyt og gammelt

Eksempel på vildtstribe

Luksusudgave der tilgodeser vildtet både sommer og vinter

PATRIOTISK SELSKAB
JORDBRUGSRELATERET RÅDGIVNING

Tætslåede græsstriber og barjordsstriber:

- Højt græs er i sig selv ikke attraktivt for vildtet, og det er store flader med helt lavt græs heller ikke, MEN lavt græs i striber er virkeligt en undervurderet vildtager – særligt i maj, juni og juli måned.
- Når høsten er sat ind mindskes behovet.
- Barjordsstriber skaber plads og lys i et landskab der skriger på de to ting i maj – juni og juli.

Redebiotoper

- Brug tuegræsserne – fløjlsgræs, svingel, timothe, hundegræs
- Fodposer ved hegn og remiser
- Insektvolde sikrer også insektoverlevelse og mindsker angreb af skadedyr og bladlus, når der opnås en balance

Afretning af markhjørner

- de våde pletter i enderne af marken
- små vanskeligt tilgængelige områder
- kiler

Hvad kan der fås støtte til under Enkeltbetalingen.

- Vildtstriber må max. være 10 m. brede og udgøre max. 10% af arealet.
- Er der flere vildtstriber skal der min. være 10 m. imellem dem.
- Vildtstriber skal være tilsået med vildt-og bivenlige plantearter, ikke permanente afgrøder, planterne må max. have en levetid på 4 år.
- En del af vildtstriben må gerne bestå af en 2 m. barjordsstribe.
- Husk ingen vildtstriber eller barjordsstriber i randzoner ved søer og vandløb, det skal være græs. Men kan selvfølgelig anlægges lige udenfor randzonen.

Hvad kan der fås støtte til under enkeltbetalingen.

- Lærkepletter: områder i en ellers tilsået mark, hvor der ikke er etableret plantedække, max. 100 m².
- Derudover må der også laves insektvolde i, de må dog ikke være højere eller bredere end at de kan pløjes væk.
- Lærkepletter og insektvolde indgår sammen med vildtstriber i de max 10% af markens totale areal.
- Disse vildttiltag skal ikke indtegnes på kort ved ansøgning om enkeltbetaling, men trækkes fra i Kvælstof-kvoten.

Reform af enkeltbetalingen.

- Søjle 1 bliver delt op i 3 dele:
 - Særlige præmier (støtte unge landmænd, små bedrifter, koblet støtte)
 - Grøn komponent (afgrødevariation, miljøfokusarealer, permanentgræs)
 - Basisstøtte (intern udjævning, loft, omfordeling)
- Søjle 2 vil stadig blive brugt til landdistriktspolitik. Men nu med mulighed får de enkelte lande at flytte penge mellem de 2 ordninger.

5 % af omdriftsarealet skal være miljøfokusareal

På bedrifter over 15 ha.

Arealtyper: Brak

Levende hegn

Enkeltstående træer/ grupper af træer

Mindre søer/ vandhuller

Randzoner

Støtteberettigede bræmmer langs skovkanter

Arealer med skovrejsning og lavskov

Arealer med efterafgrøder/plantedække

Arealer med kvælstoffikserende afgrøder.

Kommissionen fastlægger, hvor mange ha. de enkelte elementer repræsenterer.

Har man mere end 75% græs er man undtaget.

PATRIOTISK SELSKAB
JORDBRUGSRELATERET RÅDGIVNING

Tilskudsordninger

1. Landskabs- og biotopforbedrende beplantninger.
1-7 planterækker i et hegn, småbeplantninger mindre end 0,5 ha.
2. Plant for vildtet. Træer og buske i det åbne land.
3. Tilskud til etablering af mindre vådområder og vandhuller.

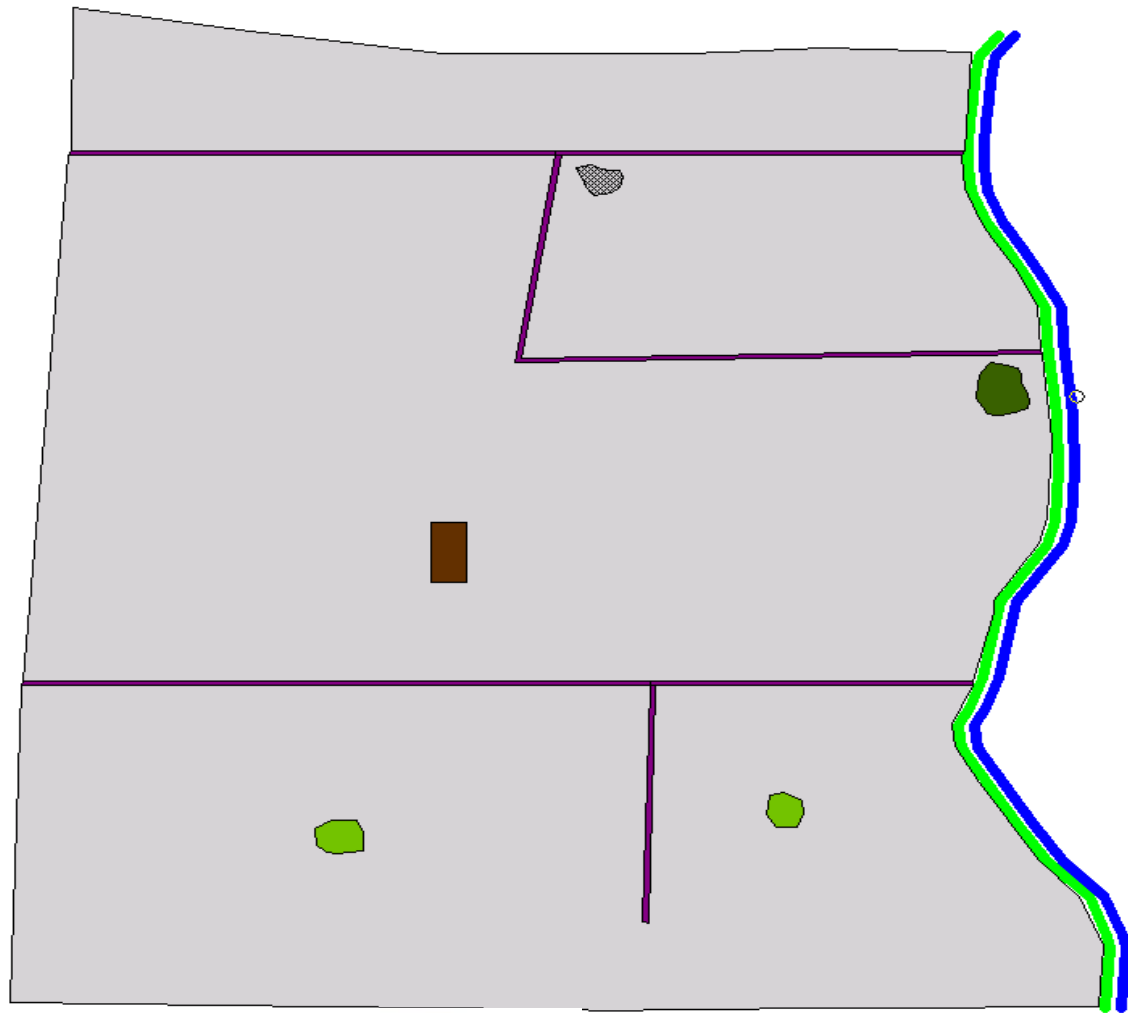

Kan det betale sig at lave vildtpleje?

Vi laver et tænkt eksempel – En ejendom på 100 ha landbrugsjord

- 2 små mergelgrave uden vand og kun en tynd rand af buske samt stejle kanter.
- Et lille stykke mose med el og pil på 0,2 ha, ingen vandspejl
- 3,5 km, 1-rækket læhegn primært for at modvirke sandflugt
- En granremise på en sandet bakke måler 0,1 ha - den er 20 år gammel - åben og forblæst i bunden
- Der er ydermere et par fugtige pletter på marken, hvor kornet hvert år slår fejl og reelt ikke giver et positiv DB
- Langs den ene side af ejendommen løber en å med randzone som bliver slået 1 gang årligt i slutningen af sommeren

- De to mergelgrave bliver hver især rettet af og udvidet med 0,2 ha nyplantninger af nåletræer og buske.
- Mosen bliver rettet til så den nu er 0,3 ha og er tilpasset marken - yderligere bliver der lavet en fodermark på 10m*50m.
- Af de 3,5 km hegn bliver de 2,5 km udvidet til 3 rækker, og den blivende række træer og buske bliver skåret ned i etaper til naturlig foryngelse.
- Den ene kilometer hegn får desuden tilføjet en 2 m tætslået græsstribe ved hegnet og en 4 m vildtstribe udenpå ind mod marken.
- Granremisen bliver delvist fældet og nyplantet med yderligere en rand af lave buske. Der bliver desuden etableret en fodermark på 10m*50m.
- I den ene lavning i enden af marken bliver der gravet et vandhul på 1000 m² (+ randzone) til andetræk. Der må dog ikke fodres i vandet.
- Randzonerne ved åen og søen bliver fremadrettet slået, så der er et kortklippet spor på 4 meter i hele perioden fra maj til og med juli. Hele randzonen slås i slutningen af sommeren så EB-reglerne overholdes.

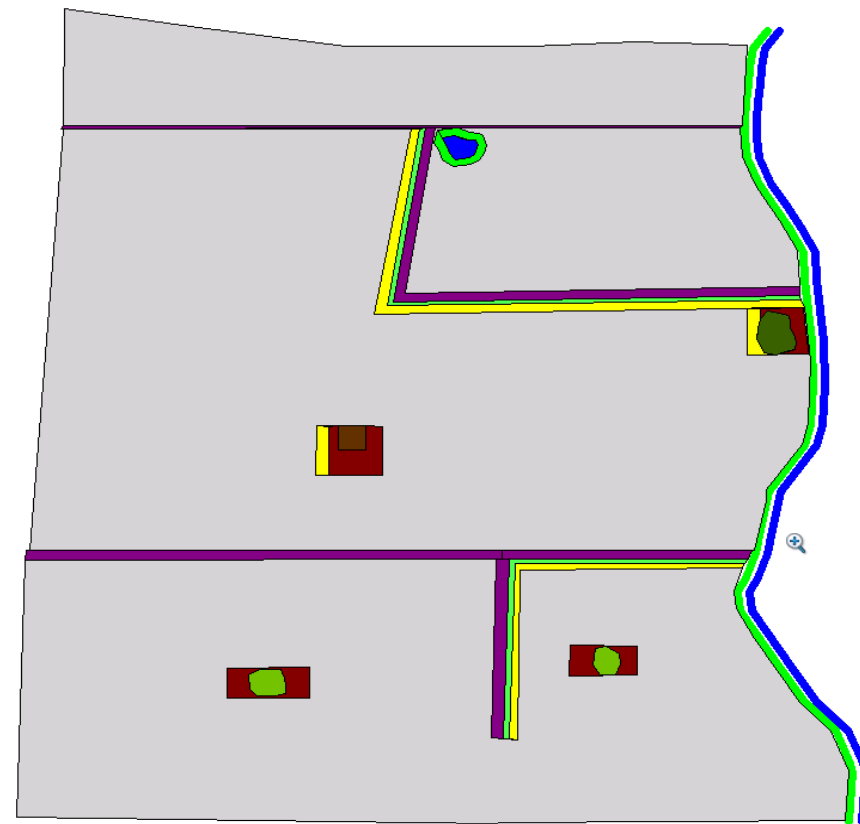
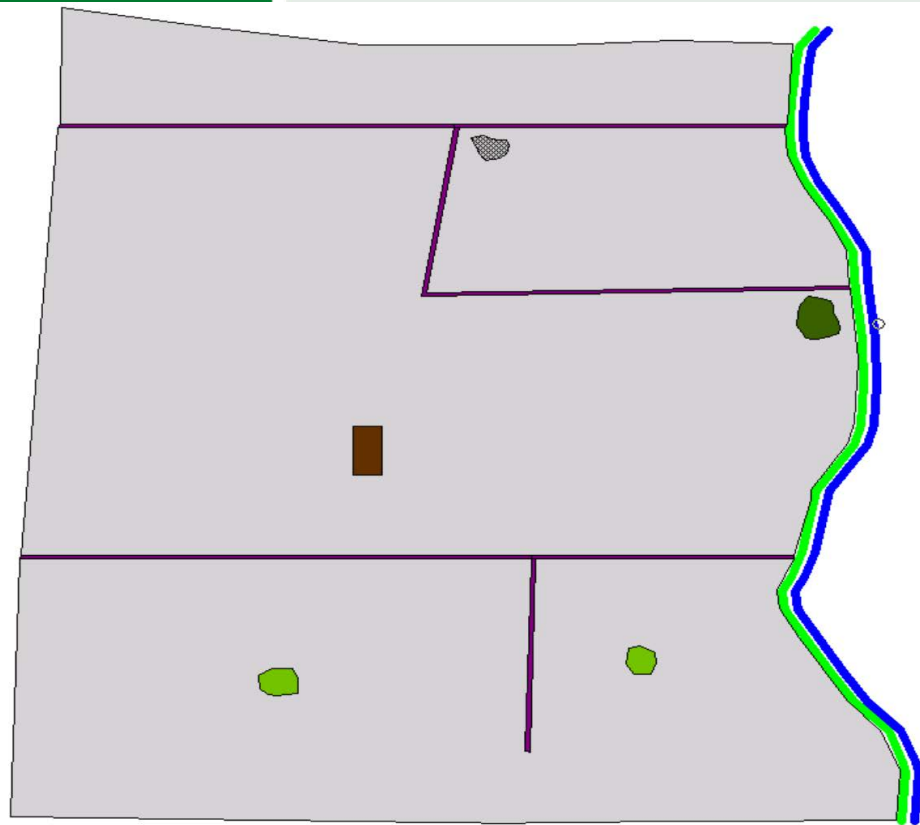

Kan det betale sig at lave vildtpleje?

- Hvad koster det?

	Minus enkeltbetaling	Minus udbytte
To mergelgrave udvidet	0,40	0,40
Mose udvidet* + fodermark	0,10	0,05
Hegn udvidet	0,50	0,50
Græsstribe og vildtstribe	0,00	0,60
Remise forbedret + fodermark	0,10	0,15
Vandhul* + randzone	0,10	0,00
Total	1,20	1,70
Total udtaget areal 2,00 ha		
	EB/ha = 2200 kr	Udbytte/ha = 3000 kr
	2640	5100

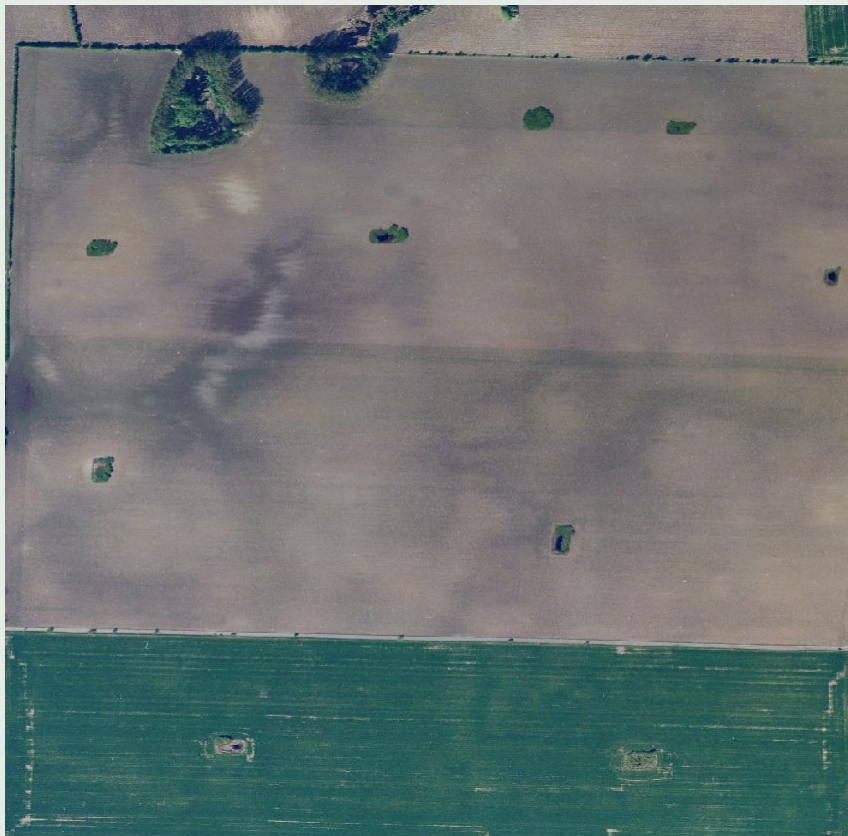

- Der er nu et potentiale for at sætte fugle ud. Desuden har man stort set lavet biotopplanen, så grænsen er ikke længere 100 – men 700 fugle.
- Der er med tiden et potentielt andetræk.
- Områdets generelle bæreevne er betydeligt hævet, så man kan forvente et noget større tillæg af råvildt og dermed også jagtbare bukke.
- Der er med gennemtænkt pleje af græsstriber, randzoner, hegn og efterafgrøder pludselig skabt et fundament for ynglende agerhøns og fasaner samt meget bedre forhold for harer.
- Fra at have 1 rimelig såt (mosen) har man nu 4-5 potentielt gode såter på fællesjagter når hegnene tælles med, og det er ikke længere formålsløst at tage en haretramp.
- Fra at være nervøs for at skulle undskylde overfor sin gæst, at der ikke er noget vildt, kan man nu med glæde invitere gæster, da man har et spændende varieret terræn med chance for vildt mange steder, og man har såter til en god halv dags jagt.
- Hvad har det kostet og hvad er det værd?

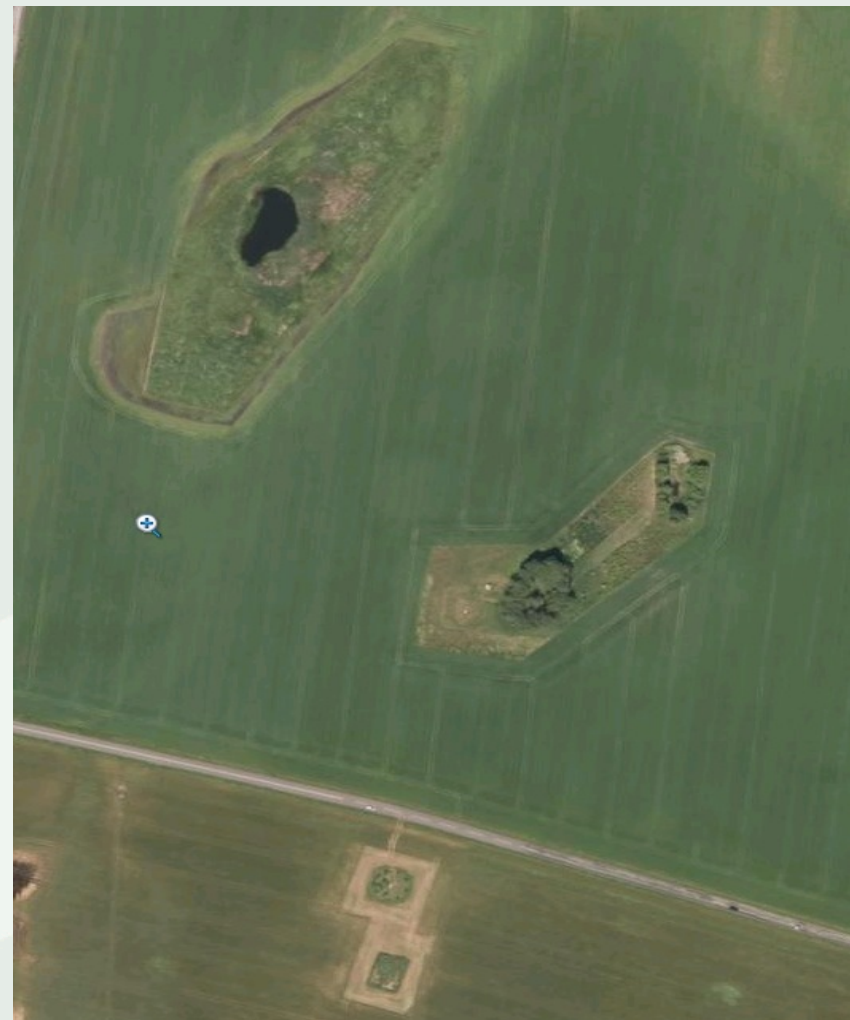
Case 1: Bødstrup Gods

Afretning og udbygning af mergelgrave

Case 1: Bødstrup Gods

Sammenkædning af remiser og oprensning af vandhuller

Case 1: Bødstrup Gods

Plantning af nye fler-rækkede læhegn og etablering af vildtagre

Case 1: Bødstrup Gods

- Går ikke længere på jagt selv, men finder tilfredsstillelse ved at lave noget for vildtet
- Han betegner selv de nye tiltag som åndehuller i landskabet og de er skabt for at højne jagten og dennes værdi
- Ulrik vil afsløre så meget, som at det er en fin forretning. Han betragter udgifterne til planter som noget han kan afskrive og en meget lang årrække
- Han har tidligere haft svært ved at leje jagten ud til de priser han gerne ville og holde på de gode jagtlejere – det er meget bedre nu
- De permanente tiltag suppleres af flyvende remiser og vildtagre til udsatte fugle
- Ulrik har finansieret en stor del af tiltagene ved at hæve jagtlejen i samråd med jagtlejerne, mod at han bruger jagtlejen de første år på biotopforbedringer – dermed vinder alle parter
- Ulrik sigter mod at sikre ejendommens indtægter i fremtiden og modvirke politiske tiltag, der kan forringe jagten i Danmark

Tak for opmærksomheden

Jan Nielsen

Planteavlskonsulent

Tlf: 6315 5432

Mail: jan@patriotisk.dk

Kristian Petersen

Miljøkonsulent

Tlf. 6315 5426

Mail: krp@patriotisk.dk

